

VASÁR NAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI

KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, Múzeum-körút 1.
Telefon: József 55-40, József 68-88.

**MEGJELENIK
MINDEN
VASÁR NAP**

Előfizetési árak: Egész évre 110 K.
Félévre 60 K. Negyedévre 30 K.
Egyes szám ára ... 3 korona.

Budapest, 1921.

II. évfolyam 20. szám.

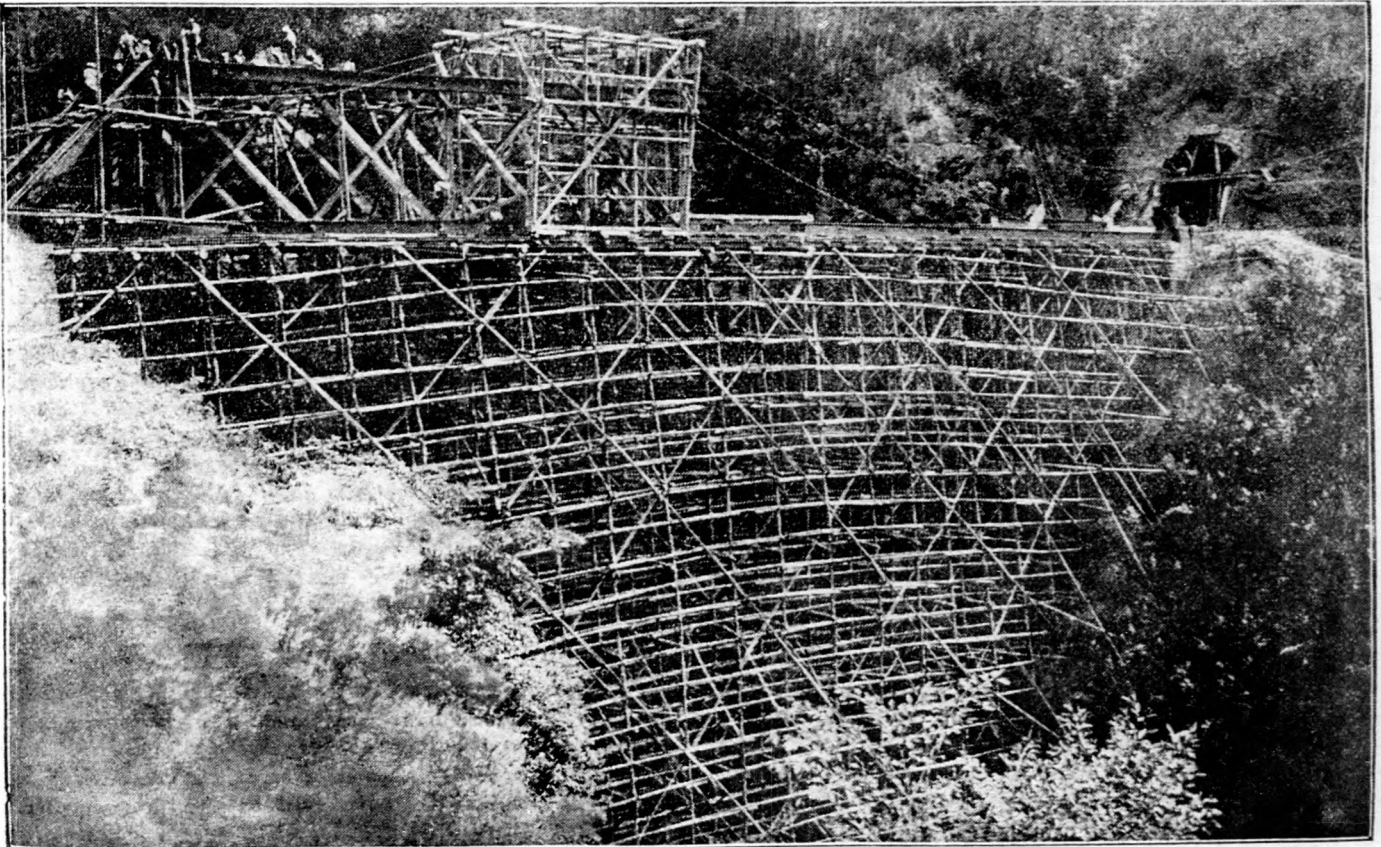
Vasárnap, május 15.

Mit akarnak az oroszok?

(-y.) Egész télen át a küszöbön lévő orosz offenzíváról beszélt a világsajtó. A vörös támadásnak tavasz nyíltával kellett volna megindulnia. Most, hogy itt a kikelet, a hírharangok elhallgattak. Leninek újabban egyáltalán keveset beszéltek magukról. Hiba volna azonban ebből arra a következtetésre jutnunk, hogy most már megszűnt az orosz veszedelem.

Alkalmunk volt beszélgetni olyanokkal, akik Szovjet-országgal ottani ismerőseik révén összeköttetést tartanak fenn; aztán beszélgettünk visszatért hadifoglyokkal is. Csodálatos módon eltérően ítélik meg az orosz viszonyokat. Mást mond a katona, mást az üzletember.

Az egyik szerint az orosz támadást előbb vagy utóbb nem kerülhetjük el, mert a szovjet megbénult termelésével nem lévén képes kielégíteni a lakosság leg-
elemibb szükségleteit sem, kényszerítve van arra, hogy rablóhadjáratokat indítson. Erre utalja politikai célja is. Hiszen ha most tétlenül nézi a följazott emberek lecsillapulását és az európai jogrend megszilárdulását, akkor később mind nehezebb lesz meglepnie a felkészült államokat s a forradalom tüzebe borítania a világot. Már pedig az orosz szovjet egymagában meg nem állhat. Neki életfeltétele a világforradalom, mint ahogyan a tűznek feltétele, hogy új éghető anyagot kapjon, különben maga-magát égi ki és megszűnik. És a világforradalomnak Leninek világszerte elszórt ügynöki szervezete csak előkészítője. A végrehajtást az orosz vörös had-

Bambusznádból készült hid Japánban.

seregek kell megindítania. Ez pedig Románia és Lengyelország megtámadása útján történhetik. Nem is kell levérni ezeket az államokat katonailag, elég ha egy csapást kapnak, majd leveri azután őket az ijedelem nyomán támadó anarchia. Mindkét államot a forradalom örvényébe taszítaná a katonai kudarc s a forradalom Csehországot és Ausztriát nyomban magával ragadná. Ha aztán ilyen nagy terület lángba borulna, hiába igyekezne többé Európa visszafojtani a tüzet. Terjedne az ellenállhatatlanul s a nyugati államokat is mind elnyelné. Csak a Kárpátokon kell átjönnie a vörös hadseregek és Európa veszne. Vajjon lemondhat-e Lenin a világforradalom kirobbantásának erről a tervéről, amikor több százezernyi zsoldos hadserege van,

meléshez, a magántermelés rendszeréhez. Gazda, gyáros, ha leróttta természetben az állami dézsmát, a többivel szabadon rendelkezik. Nehogy pedig a munkások batyuzás útján legyenek kénytelenek az életszükségleti cikkeket megszerezni, megengedték a magánkereskedést is. De ahol a maguk hasznára termelhetnek és kereskedhetnek az emberek, ott már van tőke is, ahol tőke van, ott már van tulajdonjog is és ahol a tőke meg a tulajdonjog elismerése visszatér, ott a kommunizmus csatát vesztt.

Az történik tehát Szovjetoroszországban, hogy amit a kommunizmus megsemmisített, azt most visszaállítja. Visszahívja a tőke-termelést, visszahívja a szabadversenyt, belátván, hogy ezek nélkül képtelen boldogulni. Ez bizony tökéletes csődje a kommunizmusnak.

Az átalakulásnak ez a munkája leköti most Szovjet Oroszországot. Azon a nyomon vannak Leninék, hogy életképes gazdasági rendszert hozzanak létre s egyelőre, mielőtt ismét fegyveresen rabolni indulnának, megpróbálkoznak, vajjon nem lehetne-e megélniök a munkából. Egyelőre tehát — azt mondják — szurony helyett kapa és kalapács a jelszó.

Vannak, akik biznak is a bolsevizmus békés átalakulásában, de mi ne reménykedjünk ebben. Kutyából nem lesz szalonna.

Budapest, május 14.

DÜHÖNG A BÉKE.
Felsősziléziába betörték a lengyelek s a népszavazásra bocsátott tartományt megszállták. A csebek is betörték néhány faluba. A lengyel fölkelők

formális csatákat vívnak az ott levő olasz antantcsapatokkal és mindkét oldalon sok halott van. Ez az eredménye a népszavazásnak, mely Németország javára végződött. Az antant dédelgetett szövetségesei még azt a békét se veszik semmibe, amelyet maguk diktáltak. Hát akkor ki vegye komolyan?! Más oldalon a németeknek küldözgetik antanték az ultimátumokat. Készülnek Németország megszállására, mert a némelek, miután meztelenre vannak már vetőkötetve, nem tudnak fizetni

így füst az a «béke» is, melyet bátran nevezhetünk «háborúnak a háború után». Szerencsére már ballatszanak az angol parlamentben is bangok, melyek elismerik, hogy «kégyetlenül igazságtalan» ez a béke, különösen Magyarországgal szemben. Az angol felsőházban Newton, Bryce és Philimore lordok mind a kégyetlen béke ellen szólaltak föl most, mikor a trianoni békeszerződést tárgyalták s Curzon külügyminiszternek ugyancsak kellett erőlködni, hogy

Április 17—18-án Wormsban, a franciák által megszállott német területen nagy ünnepek között ünnepelték meg Luther Márton halálának évfordulóját. Képünk a Luther-szobor előtt lefolyt ünnepséget ábrázolja.

amikor az ántant bölcsesége egész Középeurópát a kétségbeesés siralomvölgyévé változtatta és ráadásul az egyedül megbízható magyar nemzet kezéből is kiüti a kardot?! Balgaság volna azt reményleni, hogy Leninék elejtik azt a tervet, amelynek sikerét az ántant örült politikája mesterségesen megkönnyíti.

Ezzel szemben azok, akik közzgazdasági szempontból figyelik a viszonyokat, azt mondják, hogy Oroszország most nem vállalhat harcot. Belső bajai miatt képtelen arra, hogy egész Európával ujjat huzzon, már pedig a tervezett offenzíva ezt jelentené. Ha nem sikerül a hadjárat, az Leninékre nézve biztos halál. És ha sikerül, akkor sem érnek célt, mert belátták, hogy a kommunizmus gazdasági rendszere életképtelen. Hiába szélesbítik az alapokat, a csődöt még sem kerülhetik el. Magát a termelési rendszert kell megváltoztatni.

És tényleg Leninék most egész gazdasági életrendjüket átalakítják, még pedig olyanformán, hogy bizonyos korlátozásokkal visszatérnek a kapitalista ter-

Kiehl János, a magyarokkal rokon finn nép kiküldöttje, a Luther-ünnepélyen.

ezt a háborús békeszerződést elfogadtassa. No de, egyelőre elég ennyi is. Már Angliában is észreérték az okosabbak. Amerika meg már egyenesen Franciaország erőszakos politikája ellen fordult. Eljön még a mi időnk s akkor nem leszünk rongyosak, nem didergünk, mert lesz — Magyarország.

KORAI ÖRÖMÖK.

A bankok és a gyárosok örülnek, hogy a kormánytól kicsikarták a milliárdos terveket, melyekből majd iparpártolás címén jut nekik bőven. De ugyanakkor a magyar földművelő és kisiparos polgárság sápadtan nézi az adófizetésre való meghagyásokat. A hadi-

nyereség- és jövedelmiadókat rossz körönében állapították meg s most jóban kellene megfizetniük. A szőlősgazdákra meg — ha van készletük már, ha nincs — a 70 koronás új boradót is rásózzák a fináncok. A pénzügyminiszter új örlési adóval is biztat bennünket. Nem gondolják a gyárosok és pénzemberek, hogy ilyenformán korai az örömük?! Lesz-e az államnak majd ereje a milliárdos megrendelésekre, ha megroppan az adófizető polgárság dereka?! A mindszenti földművelők is örültek, hogy egy festőművész személyében képviselőt választhattak s kibújtathatták a földművespárt jelöltjét. Örültek, hogy most már lesz, aki védi a parlamentben a földművelőket. S mit tett a művész úr? Első dolga az volt, hogy indítványt tett — a zsidók védelmére. Sokat beszélnek már megint a szabadforgalomról is. Ennek is korán örülünk. Félünk, hogy úgy járunk vele, mint az egyszeri főt, hogy szabad lesz másnak, mindenkinek, csak a földművesembernek nem lesz szabad.

„Legjobb, ha magunkat iparkodunk megjavítani...”

A népfőiskolás földművesifjakhoz Szeged polgármestere gyönyörű útravaló beszédet intézett.

A szegedi gazdaijak, miután elvégezték három hónap alatt a népfőiskolát, az ország földműves ifjúságának megszervezésére megalakították a «Népfőiskolások Országos Széchenyi Szövetségét». A szövetség díszközgyűlésén Somogyi Szilveszter, Szeged város népszerű és tudós polgármestere a következő gyönyörű szöveget intézte az ifjúsághoz:

Az egész belső magyar társadalmi élet még forrongásban van. Még nem jegecesedett ki a határozott alak, mely szilárdan megállna. Még úgy vagyunk, mint az izzó állapotban levő, forró, párolgó égitest, amely tűzfolyamból áll s melynek alakját jövendő évezredek homálya takarja. Az isteni mester még nem formálta ki.

De a gondviselés mellett hatalmas emberi erőre is volna szükségünk, aki a társadalom alaktalan tömegébe lelket lehelne. Úgy, mint a renaissance-kor hatalmas művésze, Michel Angelo, Szicília formátlan márványszikláját maga elé téve hetekig nézte,

merően belekapcsolódott a lelkével s ez adta meg neki az ihletet, hogy az alaktalan tömegből mit készítsen. Művészi vésője lefaragta a kiszögeléseket, simára csiszolta szorgos munkával az apró részleteket, s a formátlan sziklából a leggyönyörűbb szobrok keletkeztek, melyek valaha Florenc tereit és Velence dogepalotáit ékesítették.

Ilyen a mai magyar társadalom. Nyugtalanokodik, buzog, forrong. Máról-holnapra nagy elváltozásokat mutat. Ezt, magyar ifjúság, nektek kell kiegyenlíteni.

Mi, idősebbek nemcsak kifelé, a népek társasága felé, hanem idehaza is nehéz örökséget hagyunk rátok. Kifáradtunk, elfásultunk. Tibennetek bízunk, a ti erős karotokban, erős lelketekben, hogy ti idebennt is rendet teremtetek, olyant, aminőt a vallásos, munkás élet és a haza szeretet követel.

Tanulásokban szorgalmasok voltatok, elmétekkel és szívetekkel rajta csüggtetek a studiumokon. Három hónap nem nagy idő ugyan, de ha valaki ezalatt szívvel-lelékkel és erős akarattal tanul, többet ér, mint hosszú éveknél lagymatag munkája. És én tudom, hogy ti ezt a három hónapot helyesen fogtátok fel. Ez csak alapja az önönmagatok továbbképzésének. Most jön a munka nagyobb része. Tovább tanulni. Okos emberektől ellesni az isteni tudományt és főleg alkalmazni azt. Nem győzőm a figyelmetekbe ajánlani, hogy

jó és hasznos könyveket szereztetek és abból tovább tanuljatok.

Mindenekelőtt a saját foglalkozástokban s ha abban már magas fokra vittétek, úgy a többi tudományokban is. Régi magyar közmondás, hogy egy jó könyv többet ér, mint tíz jó barát. Amaz mindig önzetlenül nyitva áll előttetek, emennek szíve, sajnos, gyakran kihűl.

Ismerjétek meg a magyar ember hibáit s teljes erővel irtásotok ki magatokból.

Egyik legfőbb hibánk, hogy mi szónok nemzet vagyunk, szeretünk sokat és nagy hangon beszélni. Kiállunk a fórumra és elmondjuk százszor, ezerszer, hogy miként mutatjuk meg erőnket az ellenséges külföldnek. Lármázunk, izgatunk és senki nem ijed meg tőlünk.

A biblia szerint valamikor csak Jerikó falai dőltek össze a nagy trombitaharsogástól, de az sem egészen bizonyos.

Legjobb, ha magunkba szállunk, magunkat iparkodunk javítani.

Ezt megtehetjük, mert míg másokkal nem, magunkkal teljesen szabadon rendelkezünk.

És azt a sok jót, azt a tudást, amit magatoknak szereztetek, ne tartsátok magatokban, hanem adjátok tovább a népnek. Széchenyi mondásaként csak a gyenge szereti önmagát, az erős egész nemzeteket hordoz a szívében. És ha ti tanítani fogjátok saját jó példaadástokkal a népet, meg vagyok győződve, hogy annak nagyobb hatása lesz, mint ha száz tudós professzor megy ki közülük. Igaz, nem sokan vagytok, de mégis többen, mint az apostolok. Azok csak tizenketten voltak és ime minden kegyetlen és ma elképzelhetetlen üldözés dacára is elterjesztették a kereszténységet az egész világon. Azért, mert Krisztus ígét, az evangéliumot hirdették s az abban

Luther Márton ivadéka.

A wormsi Luther-ünnepélyen megjelent Luther Ernő lutheránus pap, Gabriella leányával, akik Luther Mártonnak egyetlen leszármazottjai.

rejő igazság legyőzhetetlen volt. Hiába égette meg őket a hatalmas Néző császár díszkertjében égő fákyakként, hiába törtette kerékbe őket. Caligula császár és Domitjánusz hiába dobatta őket a vadállatok elé; az isteni igazságba vetett hit s az apostolokban rejő erő minden akadályokon diadalmaskodott.

A ti tudásotok is maga az igazság és így legyőzhetetlenné tesz benneteket. Erőt kölcsönöztetek az apostolok példájából, akik még vértanúi halált is haltak az ő igazságukért és el is terjesztették azokat. És ha ti így tesztek, meg vagyok győződve, hogy 15—20 év múlva a jövő nemzedék háromszor annyi és értékesebb terményt természet alsó- és felsőtanya termékeny mesgyéin.

Ti most alakítjátok meg társadalmi köröket és azt az én legnagyobb öröömre gróf Széchenyi István nevére nevezitek el. Olvassátok a könyveit, amelyet könyvtáratokba az általa alapított Tudományos Akadémia megküldött. Ez volt a legnagyobb és leghívebb magyar ember. Főmunkáiban: Hitel, Világ, Kelet népe feldicsérve találtok minden erényt és ostromozva minden bűnt.

Ezer esztendőre kijelölte, hogyan kell élni, mit kell tanulni és mit kell tenni a magyaroknak, hogy nemzete nagy és boldog legyen.

Életével és vértanúi halálával pecsételte meg tanításának igazságát és bennünket, magyarokat mindig akkor ért baj, mikor az ő elveitől eltértünk.

Az ő munkái és munkás élete legyen a mi nemzeti bibliánk,

mely minden idők és minden népek józságának a gazdag termése.

És ha majd mérsékletet tudtok oltani az élvezetekbe, ha megtanuljátok a takarékoságot, ha gyakoroljátok az önismeretet és önjavítást és elszántan kemény napimunkát végeztek, akkor közzültek minden egyes hozzájárul becsületesen a nagy nemzeti célhoz és akkor a most porbadóntott és sárral szennyezett Hunnia istenasszony szobrát glóriás magasságra emelitek s az ismét ragyogni fog egyik kezében a karddal, a másikban az apostoli kettős kereszttel.

MI HÍR A POLITIKÁBAN?

A kisgazda- és földművespárt körében általános érdeklődéssel kísérik

az 1920/21. évi költségvetés

tárgyalását. Hegedűs Lóránt pénzügyminiszter a párt értekezletén kijelentette, hogy a költségvetés hiánya körülbelül kilenc milliárd, ez azonban Ausztriával szemben, amelynek 82 milliárdot kitévő költségvetésében 57 milliárd a hiány, valóságos fénypont, mert Ausztriában a hiány a mi 20 milliárdos költségvetésünknek több mint a kétszerese. Az 1921/22. évi költségvetésben ez a hiány nem fog növekedni, mert az új adók folytán igen jelentékeny jövedelemszaporulat várható.

A kormány tagjai a hét folyamán minisztertanácson és más értekezleteken is

a lisztellátás kérdésével

foglalkoztak. A földműves társadalom határozottan tiltakozik az ellen, hogy az ellátatlanok szükségletének biztosítására a gabonát természetbeni adó alá vessék és ezenkívül még őrleési vámot is szedjenek. Az ellátatlanok számát az eddiginél szigorúbban kell majd megállapítani és azt, aki munkájából megélhet, nem kell többé az ellátatlanok kategóriájába főlvenni. Az ellátatlanok részére

leghelyesebb volna általános kenyér pótladó formájában előteremteni a szükséges költségeket, a gazdaktól azonban rendes szabadforgalmi áron kell a gabonát megvásárolni.

Nemzetgyűlés.

Május 3. Megkezdtek a költségvetés tárgyalását. Tklódy Szabó János a pénzügyi bizottság előadója ismerteti a javaslatot és kéri a nemzetgyűlést támogassa a pénzügyminisztert az ország gazdasági megerősödésére irányuló munkájában. Szádeczky Lajos hosszabb beszéd keretében bizalommal üdvözli a javaslatot.

Május 4. Nagy János (egri) hosszabb felszólalása után Andrássy Gyula gróf az angol alsóházban a trianoni békeszerződés becikhelyezése alkalmával tartott vitáról emlékezik meg és örömmel állapítja meg, hogy Angliában általában elítélik ezt a békét és kívánják, hogy minél hamarabb helyrehozzák az igazságtalanságokat. Nekünk elsőrangú érdekünk, hogy a bennünket környező államokkal a szabadforgalmat minél előbb helyreállítsuk. Czeglédy Endre a kormány gazdasági munkaprogramja tárgyában terjeszt elő interpellációt. Bethlen István gróf miniszterelnök válaszában kijelenti, hogy a kormány általános elvül tűzte ki

a szabadforgalom felé való haladást.

Ami a beruházásokat illeti, az államvasutak összesen 1340 millió koronát kapnak erre a célra. Pákozdy András a házhelyek kérdését teszi szóvá, Paczek Géza a hadirokkantak illetményei ügyében interpellál, Letenyey Pál pedig arra hívja föl a földművelésügyi miniszter figyelmét, hogy a nagybirtokosok egyes vidéken kiszorítják azokat a munkásokat, akik házhelyekért jelentkeztek munkára.

Május 6. Apponyi Albert gróf a költségvetéssel kapcsolatban külföldi kérdésekkel foglalkozik és bálásan emlékezik meg azokról a barátainkról, akik az angol felsőházban ismételtelen keltek síkra a magyar ügy érdekében. Az antant fölfogása a batárok kérdésében nagy változáson ment át és ma már belátják, hogy a békeszerződés nem tökéletes. A gazdasági egységet, amelyhez hasonló tökéletes egység nem volt Európában, a mostani határok mellett nem lehet föltámasztani. Apponyi sürgeti a földreform valóságos keresztülvitelét és hangoztatja, hogy nekünk több termelésre kell törekednünk.

Május 7. Gaál Gaszton szükségesnek tartja, hogy a szomszéd államokkal az egymásközi forgalmat minél előbb helyreállítsuk. A gazdasági élet szabad erő kifejtése a főnálló rend egyik legfőbb biztosítéka. Igen fontos kérdés a közigazgatás reformja, mert a mai közigazgatási rendszer teljesen elszakadt attól a néptől, amelyet szolgálni kötelessége volna. Kálmán István a gödöllői korona-uradalom tárgyában interpellál és Nagyatádi Szabó István a földművelésügyi miniszter azt válaszolja, hogy az ügy megvizsgálására szakértő bizottságot fognak kiküldeni.

MEZŐGAZDASÁG

Kapás növényeink termeléséről.

Irta: Grabner Emil.

A legnagyobb holdankénti terméseket a kapás növények után nyerjük. Jó trágyaeréjű földben a kukorica 25—30 q, a burgonya 150—200 q, de kedvező esetben 300 q, a takarmányrépa 300—400 q termést

adhat kat. holdanként. Azért nagyon lényegbe vágó az, hogy ezeket a növényeket kifogástalanul műveljük és jól ápoljuk, mert ezek azt sokszorosan nagyobb termésel fizetik vissza, mint bármiféle más növény.

A *kalászos gabonafélék* magtermése — a teljesen silány terméstől eltekintve — szintén széles határok között váltakozhatik, mert kat. holdanként 6—8 q a gyenge közepes és 16—20 q a jó termésük, vagyis kétszeresen több lehet jó művelés esetén. A *kapás növények* silány művelés után csak gyengén teremnek, de ha megadjuk nekik a jó munkát, 4—5-szörösen nagyobb lehet a termésük és ezenfelül a különbség q-ban sokszorosán jelentékeny. Például a kukorica gyengébb termése 10—15 q, igazi jó termése 25—30 q, a burgonya és takarmányrépa 100 q-val is többet teremhet jó művelés után, nemkülönben a cukorrépa is.

Ezért érdemes a kapás növények termelésére különösen nagy gondot fordítanunk és azoknak *minél jobb munkát* adnunk, mert ezek a termésükben azt nagy haszonnal fizetik vissza.

Az *őszi mélyszántás* és az *erőteljes trágyázás* a kapás növényeink jó termésének alapfeltételei. A tavasszal szántott földbe vetett kapás növényt jobban megsanyargatja a nyári szárazság és ha ezenfelül silány minőségű trágyát adunk alája, az jóra való termést nem szolgáltathat.

Ezek alapigazságok, amelyek figyelembevételével bőséges és egyúttal *biztos* termésre számíthatunk, ha egyúttal egyébként is jól dolgozunk. A *jó növényfajta* a kapás növények jó termésének szintén egyik lényeges alapvetője, nemkülönben a jó és egészséges *vetőmag*, mert a gyenge minőségű fajta nem képes a jó munkát tökéletesen hasznosítani, a rossz vetőmag után pedig hézagos lesz a vetés.

Kézzel nem győzzük e növényeket annyiszor kapálni, ahányszor az valóban szükséges és ezért a nyári szárazság megapasztja a termésüket, de ha *fogatosan*, vagy *kézi tolókapákkal* dolgozunk, akkor annyiszor megmunkálhatjuk azokat, ahányszor tömődött vagy gyomos a vetésük és ez a *jó termés biztosítója*.

Ha a nyári kiadós záporok után *azonnal* felporhanyítjuk a kapások vetésterületének felületét, akkor az esővíz *benne marad a földben* és azt a növények felhasználhatják, de ha a tömődött földet nem porhanyítjuk fel, akkor még az őszi szántás sem sokat segíthet a kapás növényen, mert ilyen földből az is elpárolog.

Ezért kell a kapás növényeket pontos *sorokba vetnünk*, hogy azokat, amint tömődött a vetés felülete, fogatosan, vagy kézi tolókapákkal minél rövidebb idő alatt megkapálhassuk.

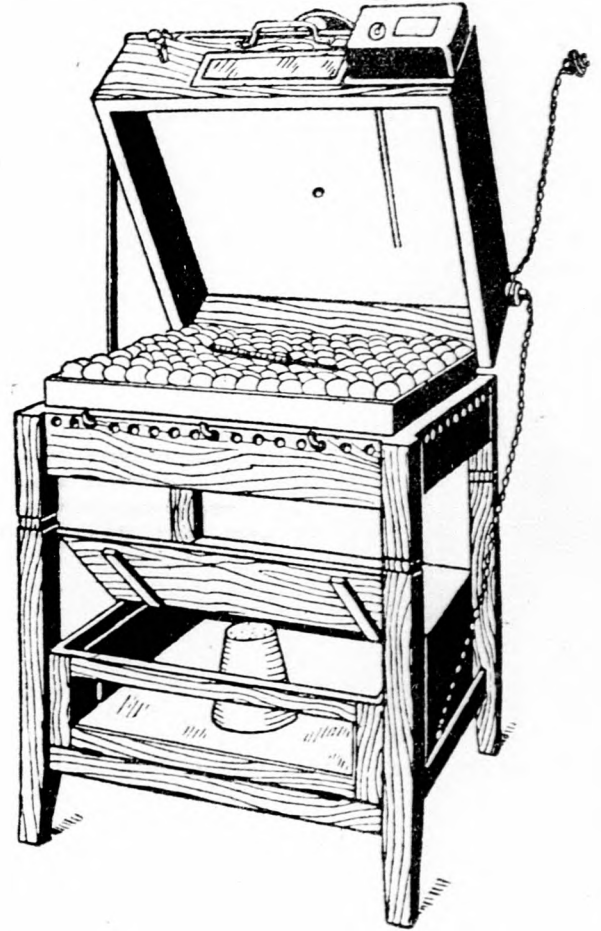
Száraz időjárás esetén az egyezést is korán kell végeznünk, mert minél több növény van a földön, az annál több vizet párologtat el a föld vízkészletéből, ezért káros az is, ha a föld kigyomosodik és a gyomok ezenfelül táplálékot is vonnak el a vetett növénytől.

A burgonyát úgy kell vetnünk, hogy a *töltögetés* is fogatos töltögetővel végezhessük, mert így jobb munkát végezhetünk, de vigyáznunk kell arra, hogy a töltögetőke sekélyen és szélesen járjon és úgy töltsé magasra a burgonyát, nem pedig úgy, hogy mély és keskeny barázdát húzzon, mert utóbbi esetben a burgonya oldalgyökereit szaggatja.

Nagyon jó eljárás az, ha a kukoricát *hockás művelésre* vetjük, vagyis úgy, hogy az egyes tövek egyenlő távolságban legyenek egymástól. Az ilyen vetést hosszában keresztben járathatjuk lókapával és az tökéletes munkát végez. Így nagyon kevés kézimunkát igényel a

kukorica ápolása és az kifogástalanul fejlődik, de ilyen vetést csak olyan földön végezhetünk, amely nem túl-ságosan keskeny.

Gyakran látszólagosan kis dolgokon mulik a jó termés sikere, azért érdemes a termelést úgy végezni, hogy abban semmi hiba ne legyen, különösen érdemes a kapások vetését úgy végezni, hogy azokat később fogatosan kapálni lehessen, mert csak úgy adhatnak azok valóban nagy terméseket.

A keltetőgépekben a meleget tudvalevőleg meleg víz, petroleum-lámpa, izzó faszén vagy villanyáram szolgáltatja. E kép villanyos keltetőgépet ábrázol.

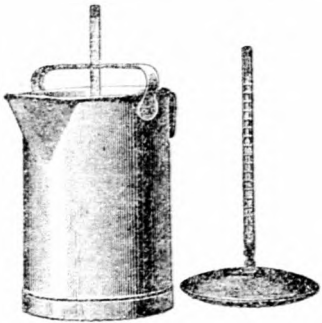
MİKOR KASZÁLJUK A RÉTET? Akkor, midőn a növények legnagyobb része javavirágján van. Elsietni nem lenne helyes, mert a fiatal fű ugyan finomabb rostú, izletesebb és aránylag dúsabb a fehérjenemű tápanyagokban, de viszont csekély tömeget ad. A virágzás után kaszált széna viszont durva lesz és így a marha sok izéket hagy belőle. Leghelyesebb lesz tehát az arany-középut s a virágzás javában kezdeni a rét kaszálását. Így jó és elég sok szénához jutunk.

A CSIKÓ ELVÁLASZTÁSÁNAK IDEJE. A csikót 3—4 hónapos kora előtt nem szabad semmi körülmények közt se elválasztani, mert a nehezebben emészthető takarmányokból kicsi, gyenge gyomrában nem tud annyi tápanyagot megemészteni, mint amennyire gyorsan növekedésének szüksége van. Ha pedig valóban formás, eleven, életerős csikót akarunk nevelni, engedjük szopni 5—6 hónapig. A praktikus angolok — kik a lótenyésztésben mesterek — a tejnek a csikó táplálása körül oly nagy jelentőséget tulajdonítanak, hogy az anyakanca tején, zúzott zabon kívül még tehéntejet, illetőleg lefőlőzött tejet is itatnak a csikóval. A csikó táplálására azonban csak tisztán kezelt s teljesen friss (nem savanyodásnak indult) lefőlőzött tej alkalmas.

HOGYAN TEHETÜNK SZERT EGÉSZ NYÁRON FRISS CSALAMÁDÉRA? A csalamádé nagy tömeget termő és igen izletes zöldtakarmány. Némely gazda úgy iparkodik biztosítani egész nyárra friss csalamádét, hogy 2—3 heti időközben vet be 1—1 darab földet kukoricával. Ezen eljárásnak hátránya az, hogy a nyári vetések idejéig a téli talajnedvesség már elpárolog és így ezek csak igen gyenge termést adnak. Helyesebb eljárás csalamádétermelés céljából korai, közepesen érő és késői tengeri magvát vetni el. Április végén korait, május közepén korait, közepesen és későit, május végén késői tengerifajtát. Ezen esetben az első vetés július elején lesz kaszálható, a második vetési időből a korai tengeri csalamádéja július közepén, a közepesé július vége felé, a későié augusztus első felében, a május végén eszközölt vetés termése pedig augusztus végén és szeptember elején ad friss zöldtakarmányt.

A RÜHÖSSÉG GYÓGYÍTÁSA GÁZZAL. Ujabbán a rühösséget akként gyógyítják, hogy a rühös állatokat légmentesen zárható szekrényekbe tolják. Csak a fejük nyúlik ki a szekrényből. A szekrényt elzárás után 1/2 órára levegővel kevert (6 térfogat-százalék) kénzással töltik meg, mely a rühatkátt megöli, míg az állatnak nem árt. A fejet pótlólag petróleummal mossák meg. Használható e gázkezelés tetvek ellen is.

TEJMÉRŐ-EDÉNY. (Képpel.) Tehencink tejét gyakrabban meg kell mérni, mert csak így állapíthatjuk meg, hogy érdemes-e őt takarmányozni és mekkora tejtermelőképeséget örökölt át utódaira. Legegyszerűbben eszközölhető a tejmérés a mellékelt képen látható edénnyel. Ha az edénybe tejet öntünk, a benne levő «úszó» felemelkedik, és pedig annál inkább, minél több tej került az edénybe. Az úszónak mérőlécén a tejmennyiség literekben leolvasható.

TOJÁSKONZERVÁLÁS MÉSZTEJEN. A teljesen friss, nagy tojásokat érdemes csak télire eltenni, míg ellenben az apróbb, vékony héjú, különösen pedig a megrepedt példányokat fagyasszuk el mielőbb. A tojásokat rétegesen rakjuk egy fazékba s öntsük le 10 rész vízből és 1 rész mészből álló mésztejjel. A megtöltött fazekat állítsuk hűvös pincébe. A mésztej megakadályozza a víznek a tojáshéjon keresztül való elpárologását s így a tojás beszáradását, másrészt fertőtlenítő hatásával előli a tojáshéján veszteglő s a finom, szabad szemmel nem is látható lyukacsokon a tojásba is behatoló baktériumoknak, illetőleg penészgombáknak rothasztó munkáját. Az így félretett tojások romlatlanul megőrizhetők hosszú időn keresztül s bármely térszertanmű készítésénél felhasználhatók. Mészízű csak a vékonyhéjú tojás lesz, mert a mész csak az ilyennek pórusain hatol át. Ha lágytojást akarunk belőlük főzni, a meszestojás héját tartsuk lyukgassuk át, mikor is a tojás megrepedésétől nem kell tartani. Dániában a tojásgyűjtő központok is ezen konzerválási módot gyakorolják — a legjobb eredménnyel.

A MÉHRAJ BEFOGÁSA. Ha már a raj megindul egyik kaptárunkból, iparkodjunk arra bírni, hogy el ne szökjék, hanem valamely közeli, alacsonyan fekvő helyre telepedjék le, honnan kényelmesen tudjuk a neki szánt kasba seperni. Ezt úgy érjük el, ha a méhes előtti vastagabb faágat, fapóznát méhfűvel bedörzsöljük, melynek szaga odacsalja a rajzó család. Ha a póznára egy lépes kast szurunk fel, akkor még biztosabb az eredmény. Magasra szálló és élénken repkedő rajt azzal lehet legkönnyebben leszállásra készíteni, ha rája, illetőleg föléje vizet permetezünk. Ha a raj vékony ágra szállt, tartuk alája a rajfogókast és egy erélyes ütással iparkodjunk belezárni a rajcsomót. Földre szálló raj fölé helyezzünk oly kast, melyben néhány lép van. Faodukból, falüregékből úgy lehet kicsalni a rajt, hogy eleje egy méhes vízzel bepermetezett lépét, függesztünk, melyre a méhek lassankint átvándorolnak s ezután a kasba helyezhetők. Vastag fatörzsről finom tollseprűvel kell a rajt a kasba seperni. Ha a raj főtömeget s benne a királynőt sikerült a kasba helyezni, tegyük a kast a befogás helyén a

földre, illetőleg egy deszkára s estig hagyjuk ott, nedves ruhával letakarva, hogy a raj többi (repdeső, földre hullott stb.) tagjai is csatlakozhassanak a családdhoz.

TYÚKOK TAKARMÁNYOZÁSA. A tyúk ép oly szívesen fogyasztja a lágy eleséget, mint más állat. A legjobb német tenyésztők e receptet ajánlják: 40 tyúk számára keverjünk össze 1 kg. főtt burgonyát, 2 kg. búzakupát, 1/2 kg. húshulladékot (férgek, belek stb.), 1/2 kg. darát és 1 kanál só. E lágy eleség felét reggel, felét délben adjuk a tyúkok elé; este tessünk magvas takarmányt. Hogy napközben valamit csipegethessenek a tyúkok, függesztünk fel az udvar különböző helyeire egy-egy takarmányrépát.

TANÁCSADÓ

KÉRDÉS. Már 19 éves multam, hat elemít végeztem, felvehető vagyok-e valamelyik gazdasági iskolába? (E. B., Kunmadaras). — **FELELET.** Bár a felvételi korhatár 17 év, mégis próbálkozzék meg a debreceni gazdasági iskolánál és kérelmezze felvételét.

KÉRDÉS. Egy házoldas kisgazda mennyi vagyonváltást fizet? (T. I., Bicske). — **FELELET.** Az élő és holt felszerelés után minden valószínűséggel semmit.

KÉRDÉS. Az útlevélhez szükséges okmányok kiállítása iránt hova forduljak? (G. N., Jszák). — **FELELET.** Részben születéshelye szerinti, részben pedig lakóhely szerinti közigazgatási hatósághoz.

KÉRDÉS. Harctéren eltűnt őcsém hátrahagyott vagyona hagyatéként átvehető-e? — **FELELET.** Ha megállapítható, hogy fivére elhalt és erről az ezred hivatalos bizonyítványt kiállít, az esetben, továbbá pedig holttanyúlvánítás esetén lehet a hátrahagyott vagyont hagyatékknak felvételni és a törvényes örökösöknek biróilag átadatni.

KÉRDÉS. A kommunizmus alatt elfoglalt lakás bérét fel lehet-e emelni? (Jff. P. F., Órhalom). — **FELELET.** Ha önnök van szüksége a lakásra, az fel is mondható, a bérösszeg pedig a lakásbíróóság útján az ottani viszonyoknak megfelelőleg fel is emelhető.

KÉRDÉS. Árató szerződésem szerint öt mázsa szalmát volt köteles adni az uradalom, ha egyben a cukorrépa-ászt is elvégzem. (N. K.). — **FELELET.** Feleségének és vejének akadályoztatása nem ok a répa-ásás elmulasztására és így az uradalom nem köteles a szalmát kiadni.

KÉRDÉS. Lehet-e egy ujonnan épült ház az államnak eladni? (G. F.). — **FELELET.** Az állam ép oly vevő lehet, mint bármely más személy és így ha az államnak szüksége van az épületre, akkor a ház eladható.

KÉRDÉS. Milyen távolságra vagyok köteles szántóföldem mellett az élő kerítés felállítását megengedni? (1992. sz. előfizető). — **FELELET.** Körülbelül egy—másfél méter távolságban.

KÉRDÉS. Van tizenhat hold földem és házam, kaphatok-e házhelyet? — **FELELET.** A törvény szerint nem.

KÉRDÉS. Ha egy hasítottörmü állat zöldtakarmánytól felfuódik, mi a legjobb orvoslás? (Csajtai előfizető). — **FELELET.** A felfuodás meglehetősen kellemetlen betegség, azért óvakodni kell és a bajt lehetőleg megelőzni azzal, hogy harmatos, nedves és gyenge lucernát és herét nem szabad az állattal etetni. Ha az állat már felfuódott, úgy vizes borogatást kell a bendőre tenni és jól megcsutakolni. Ha esetleg valami tő vagy patak van közelben, úgy az állatot oda állítsa be úgy, hogy az állat hasa is a vízbe érjen. Eredményre vezet valami öklendezést okozó anyag beadása, ami büffögés útján a gázok eltávolítását elősegítheti. Ha ez sem segít, úgy tessék szúrscsapolást (trokárózást) alkalmazni, ami azonban elég veszélyes dolog, mert has-hártyagyulladás okozhat.

KÉRDÉS. Néhány métermázsas pergetett méz van eladó, hol értékesíthetem? (Méhész, Csandapáca). — **FELELET.** Tessék a Háztartás Szövetkezettől (Budapest, IX., Bakáts-tér 8.) ajánlatot kérni.

KÉRDÉS Vincellériskolák hol vannak? és milyen képeztést kapnak a hallgatók? (D. Gy., Kálbertelep.) — **FELELET.** Az állami vincellériskolák kétfélék, aszerint, amint céljukat középfokú, t. i. gyakorlati és elméleti, vagy pedig alsófokú, azaz nagyrészen a gyakorlati oktatás képezi. Középfokú képesítő vincellériskola van Egerben, a tanfolyam tartama két év. Itt a gyakorlati kiképzés mellett az elméleti oktatásnak is tágas tér van kijelölve. Felvételi kellék: ép, egészséges testalkat, betöltött 16 éves kor és a népiskola elvégzése. Ezen iskolákból kikerülő növendékek kisebb szülő önálló kezelésére, vagy munkavezetői alkalmazásra nyerne képesítést. Alsófokú vincellériskola van Kecskeméten és Tapolcán, ezekben a vincellériskolákban a tanfolyam tartama egy év, erre lehetőleg olyan egyének vétetnek fel, akik a katonai kötelezettségüknek eleget tettek, vagy attól felmentettek és írni, olvasni tudók.

KÉRDÉS. Egy ökröm január óta tánta, mivel gyógyítsam? (Csóth.) — **FELELET.** A leírásból a bajt nem lehet megállapítani, tessék állatorvossal megvizsgáltatni.

KÉRDÉS. Az állatorvosi főiskolába való felvételnek mi a kelléke, hol kaphatnék a felvételtől bővebb felvilágosítást? (Ifj. L. Zs., Orozslányi.) — **FELELET.** Az állatorvosi főiskolába való felvételhez érettségi bizonyítvány szükséges, bővebb felvilágosításért tessék az Állatorvosi Főiskola rektori hivatalához (Budapest, VII., Rottenbiller-u. 23.) fordulni.

KÉRDÉS. Lehet-e nyúl bőrt házilag kikészíteni? (K. F.) — **FELELET.** A nyúl bőrt házilag nem készíthető ki, tessék azt kikészítés végett szűcsmesterhez adni.

Megjelent az a könyv, amelyet a „Vasárnap” olvasói írtak.

A „Falusi levelek” a könyvpiacra.

Megigértük a „Vasárnap” olvasóinak és azoknak, akik pompásan sikerült első pályázatunkon résztvettek, hogy a legsikerültebb munkákat könyvalakban kiadjuk. Örömmel jelenthetjük, hogy szavunknak helyt állottunk és a „Falusi levelek” — ez a címe a könyvnek — ma már készen van és megkezdte útját, hogy mindenkinek juttasson a benne fölhalmozott kincsből.

A könyvet Buday Barna, a „Vasárnap” főmunkatársa rendezte sajtó alá; ő végezte a kiválogatás fáradságos munkáját; magasröptű előszóval vezette be a leveleket és nagy értékű, a lélek legmélyéig hatoló tanulmányt írt hozzájuk.

Gondoskodtunk természetesen arról is, hogy a „Vasárnap” olvasóinak első munkája hozzájuk méltó köntösben jusson kezeikhez.

Nem riadtunk vissza az áldozatoktól; gyönyörű címlapot készítettünk Gebhardt Tibor rajzolóművésszel és a könyvet kitűnő papiroson nyomattuk.

A „Falusi levelek”-et olvasóink írták, nekik ajánljuk tehát. Gondoskodtunk azonban arról is, hogy könyvünk, — amely mint a falu lelkének megnyilatkozása páratlanul áll — visszhangot keltsen széles körben, hogy az a sok nemes gondolat, célkitűzés, komoly akarat — amely a levelekben ragyog — sok-sok lelket megtermékenyítsen ellenállhatatlan erejével.

A „Falusi levelek” ára 40 korona.

Megrendelhető lapunk kiadóhivatalában a pénz előzetes beküldése mellett.

A „Vasárnap” szerkesztősége.

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

A «Hangya» eredményei.

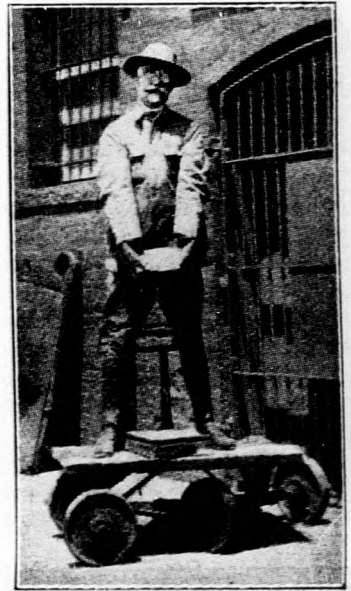
Kedden, e hó 10-én volt a «Hangya» rendes évi közgyűlése, mely alkalommal a szövetkezeti központ rendkívüli esztendőről számolt be. Az ország területének megszállása következtében 2240 szövetkezetből mindössze 951 maradt a magyar «Hangya» kötelékében. A múlt esztendőben 737 új szövetkezet kezdte meg működését. 23 év óta egy esztendőben sem alakult ilyen sok szövetkezet.

Soha nem remélt forgalmat bonyolított le a központ az elmúlt esztendőben. Árúforgalma 1,374.000,000 koronát is meghaladta. E hatalmas forgalmat csak úgy tudta lebonyolítani, hogy a központban újabb árúraktárakat állított fel s az ország fő gócpontjain 12 új kirendeltséget és öt új átvevő raktárt létesített. A fővárosban a Ceglédi-úton hatalmas árúraktárt, míg a Bazilika mellett külön ruházati raktárt is nyitott.

Nagy árúforgalmát ezenkívül a «Hangya» csak úgy bírta lebonyolítani, hogy 18 millió koronás alaptőkéjét a falusi szövetkezetek propagandája révén több mint száz millió koronára emelte. Közgazdasági életünkben a magyar nép bizalmának ilyen megnyilatkozására példát alig találunk. A «Hangya» rá is szolgál erre a bizalomra hivatásának megfelelő mérsékelt árpolitikájával, másrészt szövetkezetei iránt tanúsított altruizmusával. Hatalmas árúforgalma dacára csak 7 millió 188.107 korona üzleti fölösleget mutat ki s emellett szövetkezeteinek bevásárlásaik arányában 21 millió koronát térít vissza.

Hogy a «Hangya»-t korántsem egyoldalúlag üzleti szempontok vezérlik, a jelentős vásárlási visszatérítés mellett ezt igazolják azok a közcélú adományok, melyeket a múlt évben is szolgáltatott. A Közgazdasági Egyetemnek, az Akadémiának s a gyermekhalandóság csökkentésére egyenkint 400.000 koronát, más közérdekű és szociális célokra közel két millió koronát áldozott. Ezenkívül a kisgazdák termelésének fejlesztésére szánt alapot 3 milliőről 5 millióra egészítette ki s ugyancsak 5 millióra egészítette ki tisztviselőinek nyugdíjtőkéjét is.

A nemzeti megújulás egyik legjelentősebb s vigasztaló eredménye, hogy a «Hangya» s vele a falusi nép szövetkezeti mozgalma rendíthetetlen erőre tett szert s a magyar közvélemény biztosan várhatja tőle, hogy a szebb magyar gazdasági jövőnek egyik legerősebb oszlopa lesz.

Képünkön egy amerikai 47 kilogramm súlyú aranytömböt tart a kezében, amelynek értéke 20.000 dollár.

Istennel a Hazáért!

Nagy Pázmány s hitem pajzsa Bethlen Gábor,
Titeket ma is egy csillag vezet.
A nehéz útban fogjatok kezét,
Széled a nyáj, oh! széjjelhull a tábor.

Magyar a jámbor hívó a javából
És szittyá mind a két felekezett.
A bérceken az ordas, a veszett.
Legyen az *Akól Egy és Egy a Pásztor*!

Rákóczi, zászlód vihar tépte meg.
De rajta: *Isten, Haza* fénylenek,
Leborulunk áldó imát rebegeve:

Szívünk a Balsors hadd terelje egybe!
A lelkek lángja összenöve égjen
S mint üstökös lobogjon fönt az égen.

Petri Mór.

FÖLDMÍVESEK NAGYGYŰLÉSE A VÉRMEZŐN. Az Országos Földmíves Szövetség május 22-én a Vérmezőn nagygyűlést tart, amelyre az ország minden részéből Budapestre jönnek a földmívesek és kisgazdák. Az érkezők hódoló felvonulást tartanak *Horthy* Miklós kormányzónak, akit meghívják a vérmezői nagygyűlésre. A gyűlés után népiünnep lesz a Vigadóban, amelyen a kormány is részt vesz. A gyűlésre a Szövetség meghívta a külföldi követségeket és missziókat, valamint *Heim* Györgyöt, a bajor földmívészársadalom szervezőjét is. A falu népét 14 különvonat és 4 különhajó szállítja a fővárosba. A kereskedelmi miniszter május 22—24-ére félárú jegykedvezményt biztosított a Budapestre feljövőknek.

MÁJUS HUSZONNYOLCADIKÁN LESZ AZ APPONYI-ÜNNEP. Az *Apponyi* Albert gróf országos ünnep végrehajtóbizottsága közli, hogy a nagy államférfiú tiszteletére rendezendő

országos ünnepnapját végleg május 28-ában állapította meg. A végrehajtóbizottság kéri a vidéki városok és megyék törvényhatóságait, amelyek az ünnepélyen résztvenni óhajtának, hogy ezt a szándékukat a rendezőbizottságnak (IV., Váci-utca 62—64.) mielőbb jelentsék be.

A PIARISTÁK SZEGEDI ÜNNEPE. A kegyes tanítótrend magyarországi önálló rendi tartománya az elmúlt héten ülte meg megalakulásának kétszázadik évfordulóját. Az ünnepségre Szegedre érkeztek *Szinger* Kornél rendfőnökkel a magyarországi rendházak nagyszámú képviselői. A kormányt *Vass* József kultuszminiszter képviselte. A belvárosi templomban Tedeummal kezdődött az ünnepség, majd a városi színházban díszelőadást tartottak. Délben a Tisza-szállóban díszlakoma volt, amelyen *Vass* József a piarista rend érdemeit méltatta. Délután a *Dugonics-Társaság* díszülést tartott.

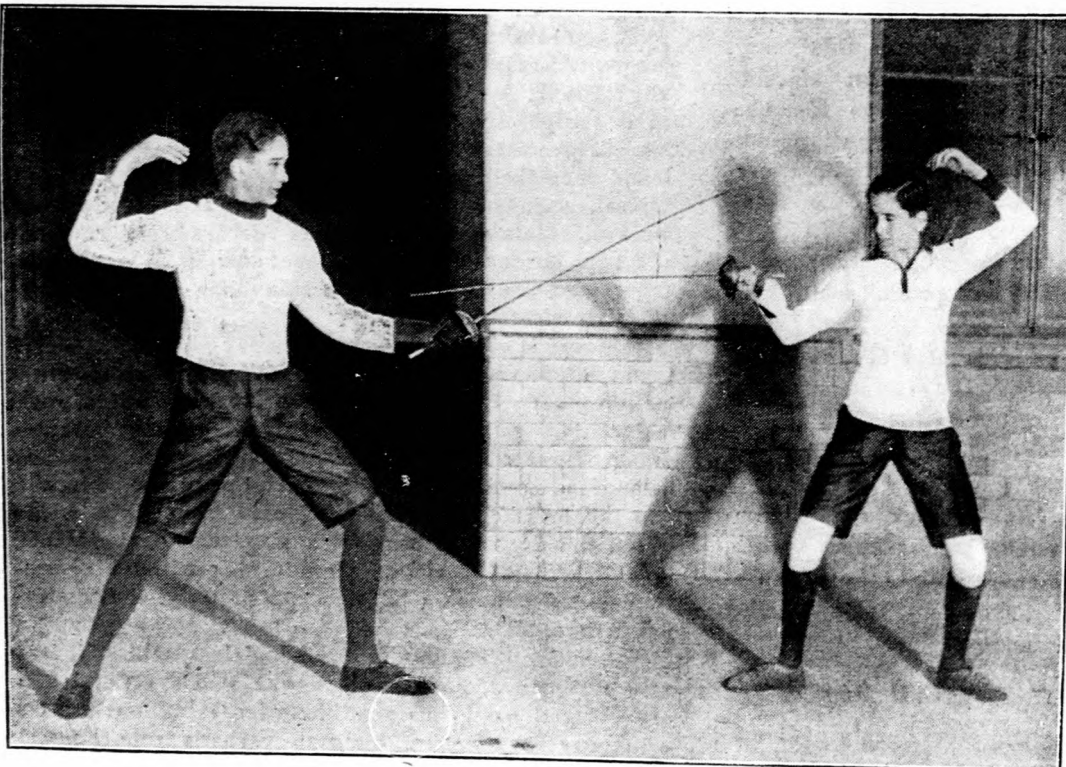
RAVASZ LÁSZLÓ LETT A KÁLVIN-TÉRI REFORMÁTUS EGYHÁZ UJ LELKÉSZE. Az elmúlt hét keddjén töltötték be a budapesti reformátusok a *Petri* Elek halálával megüresedett lelkeszi állást. A választó közgyűlés *Ravasz* László dr.-t, a kolozsvári teológia igazgató-tanárát, az eredélyi egyházkerület püspökhelyettes-főjegyzőjét egyhangú lelkesedéssel lelkeszévé választotta meg.

MEGKEZDTEK A BANKJEGYEK KICSERÉLÉSÉT. A pénzügyminiszter rendelkezése alapján a bankjegyeknek államjegyekre való becserélését hétfőn megkezdték. Vidéken egyelőre az Osztrák-Magyar Bank fiókjai, később pedig az állampénztárak cserélik be a bankjegyeket. Mindenekelőtt az ezres és tízezres bankjegyek kerülnek ki a forgalomból. A becserélésnél sem kezelési költség, sem másféle címen levonás nincsen.

AZ ANGOL FELSŐHÁZ ELFOGADTA A TRIANONI BÉKESZERZŐDÉST. Az angol felsőház foglalkozott a magyar békeszerződés becikkelyezéséről szóló javaslatlalt. Az angol kormány képviselője a tárgyalások során kijelentette, hogy a *jóváátelteli bizottság Magyarország ügyében minden szempontot figyelembe fog venni.* Az angol kormány Magyarország szomszédai

irányában minden befolyását latbaveti, hogy ezek több alkalmazkodást tanúsítsanak Magyarországgal szemben. *Newton*, *Bryce* és *Phillimore* lordok, a mi régi barátaink bíralták az új határokat és kegyetlenül igazságtalannak mondták a békeszerződés rendelkezéseit Magyarországgal szemben. *Newton* lord sürgette *Baranya* kiürítését és hangoztatta, hogy Európa érdekét szolgálja az, ha Magyarország visszanyeri régi virágzását.

ELOSZTOTTÁK AZ OSZTRÁK-MAGYAR HAJÓHADAT. A szövetségesek tengerészeti bizottsága intézkedett az osztrák-magyar hajóhad felosztásáról. Nekünk csak a dunai hajóhadból jutott négy őrnaszád.

A kormányzó fiai: István és Miklós.

Kutyák a rendőrség szolgálatában.

Április hó 30-án a fővárosban a rendőrség bemutatta az érdeklődőknek a rendőrkutyák működését, amelyek igen hasznos szolgálatakat teljesítenek. Egyik képünk a kutyákat mutatja, másik képünkön egy kutya nem ereszi el az elfogott embert.

MÁTYÁS KIRÁLY SZOBRA HELYÉBE JANKU ÁVRÁM SZOBRA KERÜL. A kolozsvári oláhok bizottságot alakítottak. Janku Ávrám, negyvennyolcas oláh rablóvezér szobrának a felállítására. A szobrot Mátyás királynak a Fő-téren álló szobra helyére akarják felállítani.

LENGYEL FÖLKELOK MEGSZÁLLTÁK FELSŐ-SZILÉZIA NAGYRÉSZÉT. Lengyel fölkelők nem tudnak beleegyezni abba, hogy a Felső-Sziléziába tartott népszavazás nagy többséggel a német fennhatóság mellett döntött. A fölkelők a bányavidékeken és a falvakban a *békés német lakosság nagyrészét elburcolták és fogságba vetették.* Szövetségek közötti csapatok és a fölkelők között heves harcok folynak. *Felső-Szilézia az Oderáig lengyel kézen van. Korfanty lengyel szavazóbiztos Felső-Szilézia kormányzójává kiáltotta ki magát és 50 ezer fegyveres fölkelő élére állott, a szövetségek közötti bizottsághoz pedig ultimátumot küldött, amelyben követeli, hogy szüntessék meg az ostromállapotot. A fölkelők és az antantcsapatok között több ízben harcra került a sor. A lengyel fölkelők több falut kiürítettek.* A német lakosság sikeresen küzd a lengyel fölkelőkkel.

SZABADDÁ TETTÉK A GYUFA ÉS SZAPPAN ÁRÁT. Az országos Központi Árvizsgáló Bizottság a gyufa és a szappan árát ideiglenesen próbaképpen szabaddá tette.

A SZÉNSZÜKSÉGLET BEJENTÉSE. Saját érdekében cselekszik minden gazda, ha szénszükségletét minél előbb bejelenti. A kétszáz magyar holdnál kisebb gazdaságok a községi előjáróságok útján irassák össze vetésterületüket és az előjáróságok egy összegben kérik a csépléshez szükséges szenet. Egyben felhívjuk a gazdák figyelmét az állami telepeken termelt kítűnő tőzre, amely cséplőgép hajtására kiválóan alkalmas. Erre vonatkozó megkeresések a földművelésügyi minisztérium tőzgyűjlesztéséhez (Budapest, V., Sas-utca 12.) intézendők.

NEGYVENMILLIÓ FACSEMETE AZ ALFÖLDNEK. A földművelésügyi minisztérium erdészeti főosztálya rövid időn belül negyvenmillió facsemetét fog kiosztani az Alföld befásítására. A miniszter felhívta a gazdatársadalmat arra, hogy a fásítás céljaira minél több területet ajánljanak fel.

FÖLDRENGÉS BUDAPESTEN. Az elmúlt hét szerdáján, délután 6 óra 38 perckor a főváros pesti oldalán gyöngébb, a budai oldalon erősebb földrengés volt érezhető. A földrengés fészke Dunántúl volt.

A GYAPJÚ SZABAD FORGALMÁNAK VISZ-SZAÁLLÍTÁSA. A kormányrendeletet adott ki, amely szerint a gyapjú felszabadult minden leköötöttségtől, vagyis minden korlátozás nélkül hozható forgalomba. A külföldre való szállítást azonban a kormány kiviteli illeték lerovásához kötötte.

Olvasóinkhoz!

Felkérjük azon előfizetőinket, kiknek előfizetése f. é. május 15-én lejár, hogy előfizetésüket a csatolt befizetési lapon megújítani szíveskedjenek, nehogy az előfizetési díj hiánya miatt a lap küldésében fennakadás álljon be.

REJTVÉNY

BUDAPEST ESZTERGOM

A rejtvény helyes megfejtését 23-ik számunkban közöljük. A megfejtők között kisorsolunk tíz jutalomkönyvet.

A 17-ik számunkban közölt rejtvény megfejtése:

«Falun keresd, mi szép az est; leány s legény sétálni mén s dalolni kezd.»

Megejtették: Vértsey Ferenc mérnök, Banka Irén, Kozma György, Horváth Péter, ifj. Tóth István, Boros Mihály, ifj. Urbán Mihály, Molnár Mariska, Kenyő Mariska, Pálósi Bálint, Szobek Lőránd, Galló József, id. Boros Pál, ifj. Ritecz István, Horváth Ida, Kiss Dezső és Ernő, Srágli Sándor, Dancs György, Szabó József, Megyeri István, Patton Teri, Pető Alajos és Gizi, Szilágyi Sándor, Bausz Sárka, Tertsch Géza, Madarász Gyula, Pál Irénke és Mariska, Gáncs Lajos, Csóti István, Nemes Margitka, ifj. Fülöp Ferenc, Sándor Károly, Nagy Menyhért, Takács Rezső, Szijjártó Szabó Benjamin, Ritecz János, Szabó István, Gévay Mariska, Pál Irénke és Mariska, Kántor Géza és Vica, Kollát János, Andik István, Szintén György, Kacska László tanár, Tóth Elek teológus, Bak Mariska, Kopa Zsigmond, Kovács József, Szabó Zoltán, Kiss József, ifj. Lengyel József, Tökési Gyula, Kispál János, Szeles Jolán.

A helyesen megfejtők között kisorsoltunk tíz nevet és pedig:

Andik István (*Erdőcsokonya*), Ritecz János (*Gyékényes*), Galló József (*Kápolnásnyék*), Boros Pál (*Sajónémeti*), Vértsey Ferenc (*Mexókomárom*), Szabó Zoltán (*Rétközberencs*), Szijjártó Szabó Ferenc (*Szentés*), ifj. Fülöp Ferenc (*K. Kunlaczháza*), Horváth Péter (*Dég*), Kozma György (*Békéscsaba*), akiknek címére elküldöttük a jutalomkönyveket.

A 18-ik számunkban közölt rejtvény helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a jövő heti számunkban közöljük.

REGÉNY,

TALIZMÁN

IRTA: SOMLAY KÁROLY

(19. folytatás.)

Csórom sok kölcsönt közvetített egyes gazdálkodók részére a bankjánál. Ezeknél a kölcsönöknél a kataszteri birtoklevelek, telekkönyvi lapok, községi bizonyítványok és egyéb információk megszerzésével a bank őt bízta meg. A pénztintézet teljes bizalommal lévén Csórom iránt, az általa javasolt üzleteket le is bonyolította és a kölcsönöket Csórom közbenjöttével folyósította.

Egy alkalommal valamelyik stanisicsi gazda kötlevele kellett volna törlesztést kapni a banknak. Mivel az összeg a meghatározott időre nem érkezett meg, felszólító-levelet írtak az érdekelt gazda címére. A levél négy nap múlva azzal az értesítéssel jött vissza, hogy ilyen és ilyen nevű gazda Stanisicson ismeretlen.

A pénztintézet erre behatóbban kezdett érdeklődni az ügy állása iránt. Az egyik vezérigazgató titokban leutazott Stanisicsra. Itt hamarosan meggyőződött, hogy a kötlevél és a mellékletét képező okmányok hamisak.

Rovancsolást rendeltek el sürgősen annál a fióktelepnél, amelynek Csórom volt a vezetője. Megdöbbentő eredménye lett a rovancsolásnak és a titkos puhatolozásoknak; kitudódott, hogy Csórom majdnem százezer korona erejéig károsította meg hamis okmányokkal a bankot.

Néhány nap múlva a fővárosi lapok azt közölték, hogy Csórom Rudolf a szép artistanőt, Adrienne kisasszonyt, szerelemféltésből agyonlőtte és önmagát is halántékon durrantotta.

A hírből annyi felelt meg a valóságnak, hogy Adrienne kisasszony csak megsebesült, Csórom azonban csakugyan meghalt.

Egy levelet hagyott hátra a bank címére, amelyben értesíti az igazgatóságot, hogy a szerelmi históriát csak azért rendezte, hogy öngyilkosságának valódi okát leplezze az avatatlanok előtt.

A pénztintézet részben a szerencsétlen Csóromnéra való tekintettel, részben és legfőképpen pedig azért, hogy a céget ne emlegessék a bíróság előtt ilyen kellemetlen esettel való közvetlen érdekeltségben, eltusolta az esetet.

— Szép asszony, szép ló egyaránt pénzfaló! Szegény Rudi — suttogták a kaszinókban és garmadaszám küldték Csóromnéhoz a részvénytulajdonosokat.

Lenke nem volt flanc-asszony. Úrálta a reklámdámákat. Nem élt a nyilvánosság számára; a fiának, férjének és önmagának élt. Befelé élt. Alig volt itt a Bácskában személyes ismerőse. Ezek a részvénytulajdonosok hát mérges törként sebeztek szegényt.

Időközben édesapját Szabadkára helyezte a minisztérium. A haláleset után minden fölösleges butort és egyéb lim-lomot pénzre tett és Szabadkára költözött szülőihez. Abból az ötezer koronából élt, melyet a zárgondnok fizetgetett számára a csóromfalvai birtok hozadékából.

Szabadkán újabb csapás érte. Kétéves fiacskáját elvitte a difteritisz.

— Effata... Bevégeztetett... sóhajtott a Golgotha isteni vértanujával és teljesen visszavonult a külső élettől.

Közönyös lett minden iránt. Néha-néha mégis visszatekintett a múltba, az eloszlott tündérmokra, a régi emlékekre. Fantáziájában kirajzolódott egy véznatestű, szeplősképű fiúcska alakja, aki tizenégy, tizenöt év óta hétféle hét gombot őrizget talizmán gyanánt.

Ezek a dajkáló emlékezők tették tűrhetővé számára az örömtelen napokat. Ezek feledtették el vele némileg a lélekrázó történeteket.

X.

Csórom Tamás a saját keresményéből, az irodalmi munkák tiszteletdíjaiból szépen elvégezte tanulmányait. Letette a szigorlatokat és a király gyűrűjét húzták ujjára, mikor doktornak avatták.

A lapok is közölték a legfelsőbb kitüntetéssel doktorrá avatottak névsorát.

Az egyetemi ünnep után pár napra levelet kapott: «Üdvözlöm. A talizmán, úgy látszik, csakugyan szerencsét hoz. Z. L.»

Tamásnak nem sok fejtörésébe került kisütni, hogy a kabalás két betű mögött Zórád Lenke rejtőzik.

— Amit a férfi szeme a nőben nem lát meg, azt az idő mutatja meg a férfinak — gondolta Csórom doktor — minden női szívhez vezet egy titkos ösvény, csak meg kell találni.

Előszedegette zsebéből a gombokat, hogy édes képzeteket keltsenek lelkében aztán néhány meleg sorban megköszönte a megemlékezést és azzal biztatta Csóromnéét, hogy a múlt sok szenvedése után egy szebb jövő csillaga fog feltűnni életének horizontján.

Nyolc hónapig mit sem hallott Lenke a fiatal orvosdoktorról, akit adjunktusnak neveztek ki a klinikára. Tamás se mert kérdezősködni az özvegy felől; abban a hitben volt, hogy kíváncsiságával megbolygatja a gyászév hangulatait.

Időközben kitört a háború. Tamást is behívták katonai szolgálatra és mint egy szanitéckülönítmény parancsnoka, a déli harctérre vonult.

Augusztus közepe táján volt, amikor a déli hadsereg egyik ezredének három százada Csórom doktor szanitéceivel pontonokon hajnali két órakor átkelt a Száván.

A tulsó partról hirtelen apró tűzpontok gyulladtak ki, mintha szentjánosbogarak lettek volna. Még a villodzó bogárkák zümmögéseit is hallották a bakák. Golyók füttyültek körülöttük.

A három század és a szanitécek kevés veszteséggel kikötöttek a tulsó parton. A komitácsik — mert azok lövöldöztek — igyekeztek bizony menekülni, de vagy kétszáz a fűbe harapott.

Az előcsapat gyanánt küldött három század után három egész ezred ment át a Száván s még föl sem kelt a Nap, már bevonultak Sabácsba.

Rendes katonát keveset találtak ott, de annál több volt a bombavető komitácsi. Vitézeink betörték a házakba és egyenként irtották ki a martalócokat. Csórom doktor egy nagy udvaron kötözgette a sebesülteket.

VÁSÁR ÉS PIAC

GABONA- ÉS VETŐMAGVÁSÁR. Takarmányárpa 950—1000 K, sörárpa 1050—1175 K, zab 900—950 K, repce 1200—1400 K, koles 500—550 K, morzsolt tengeri 810—820 K, bab 500—700 K, lencse 1000—1600 K, lóheremag 5000—6500 K, lucerna mag 5500—7000 K, viktoriaborsó 1000—1100 K, ősziborsó 605—750 K, szőszbükkköny 1500—1600 K, mubarmag 800—900 K, lenmag 1100—1200 K, tavaszbükkköny 800—900 K, pohánka mag 900—1000 K, mák 3100—3300 K, cirokmag 700—750 K, napraforgó 850—900 K, hendermag 1100—1200 K.

VAGÓMARHAVÁSÁR. Bika jobb 24—30 K, silányabb 18—23 K, ökr jobb 33—44 K, közép 26—32 K, silány 18—25 K, tehen 19—40 K, bivaly 18—25 K, növendék 14—20 K, kicsontozni való 14—18 K.

LÓVÁSÁR. Nehéz kocsi 16.000—52.000 K, könnyű 10.500—20.000 K, vágó 870—6000.

SERTÉSVÁSÁR. Fialat nehéz sertés 60—64 K, középminőségű 58—60 K, könnyű 50—54 K, zsír 82—86 K, szalonna 60—65 K.

BORJÚ ÉS JUH. Borjú 33—45 K, juh 26 K.

BÓR ÉS FAGGYÚ. Nehéz bikabőr 20 K, marhabőr 25—30 K, tarka marhabőr 30—35 K, tarka úszbőr 38 K, borjúbőr 60—65 K, jubbor 15 K, nyers faggyú 5—30 K.

ZÖLDSÉGFÉLÉK ÉS GYÜMÖLCS. Sárgarépa kgr.-ja 8—14 K, petrezselyem 34—40 K, új csomója 1.50—3, zöldbagyma 0.40—1, retek hónapos 3—8, zeller új 1.20—1.50 K, karalábé kg.-ja 7—9, vöröshagyma 18—22, fokhagyma 22—24 K, paraj tisztított 10—20, gyökeres 4—14, sóska 12—20, kelkáposzta, új, darabja 1.50—2, fejessaláta darabja 2—5 K, burgonya kg.-ja 3—5, savanyukáposzta 3—6, zöldborsó olasz 68—70, fajalma 90—100, dió 40—46 K.

IDEGEN PÉNZNEMEK LEGMAGASABB ÁRA 1921 május 10-én. 1 drb Napoleon-arany 650 K, angol font 775 K, dollár 197 K, francia fr. — K — f, svájci frank 35 K, német márka 3 K 10 f, olasz lira 10 K 60 f, orosz rubel 70 f, román lei 3 K 35 f, cseh szokol 2 K 90 f, szerb dinár 5 K 85 f, lengyel márka 26 f, osztrák korona 39 1/2 f, 1 drb ezüst korona — K, 100 magyar koronáért Zürichben 2.85 svájci frankot fizettek.

Főszerkesztő: MESKÓ PÁL. Főmunkatárs: BUDAY BARNA. Felelős szerkesztő: SCHANDL KÁROLY DR.

Felelős kiadó: MESKÓ PÁL.

Már olcsón vásárolhat sodronyt, drótkerítés-anyagot stb. Stadler Mihály R. T. gyárában Budapest, VI., Szent László-utca 62. Üzlet: Vilmos császár-ut 39. Árjegyzék (költségvetés) díjmentes.

Permetezők

vörösréz- és sárgarézalkatrészek, gummiszalépek és tömlők állandóan raktáron. Mindenajta permetezők javíthatnak.

Király Alajos utóda

Király Sándor

első magyar szőlőgazdasági gépgyár Budapest, VI., Pelsőrdősor-u. 6.

Legjobb minőségben és a legjutányosabb árakon szállítunk:

Import gépolajokat, motorhajtó-gázolajat, amerikai gőzhengerolajokat, motor- és motorhengerolajokat, vazelin, gépszirokat és mindenajta kocsikenőcsőt.

Árjajlatokkal szívesen szolgál

HUNGÁRIA BANK R. T.
olajosztálya

Telefon: József 19—39.

IX. ker., Soroksári-út 146. szám.

VETŐMAGNEMESÍTŐ ÉS ÉRTÉKESÍTŐ RÉSZV. TÁRS.

Vezérigazgató: SZÉKÁCS ELEMÉR.

Budapest, V. ker., Mérleg-utca 3. sz., III. emelet.

Előjegyzéseket és megrendeléseket elfogad:

eredeti, nemesített, Székács-féle őszi buzákra, nemesített Székács-féle zabokra, őszi és tavaszi árpára, aranyárga lólogu koraérésű F. tengerire.

ANYATELEPEK: Árpádhalm (Csongrád megye), Peresznye (Sopron megye), Kompolt (Heves megye), Törökbalint (Pest megye.)

CUNARD LINE
CABIN-OSZTÁLY

Mauretania	38-920 tonnás ind.	május 21.
Carmania	24.770	június 25.
Aquitania	48.190	június 25.
Emp. of. India	13.780	június 28.
Caronia	24.770	június 4.
Imperator	52.117	június 11.
Saxonia	18.620	június 11.
Albánia	13.980	június 18.
Calabria	11.920	június 22.

Felvilágosítás: VIII., Baross-tér 9. sz.

Fialatos
üde
arcbőrt

varázsol elő 10 nap alatt és eltávolít minden teintibát u. m.: mitesszer, paltánás, sárgafolt ránc, orvörösség, likacsos, hervadt, petyhüdt bőrt, a dr. Kayserling-féle „HYVARJON” széplítő-szer. A kúra egyszerű, otthon végezhető, minden feltűnés nélkül. Befejezése után az arcbőr ragyogó szépségben, gyermeki üdeségben és tisztaságban pompázik. — Egy adag 75.— K. Vidékre szétküldés díszíróten. bérmentve 90.— K előzetes utalványozása ellenében. Hyvarjon-gyár Szétküldési telep: RÓNA-DROGERIA, Budapest, VIII., József-körút 50/V., vezérképveselto: GROSS ANTAL, Budapest, VIII., József-körút 23/V. sz., főleleto.

Nagyapáról unokára

száll a hira a legteköletesebb háziszernek, a

Diana-sósorszesznek,

mely úgy külsőleg bedörzsölésre, mint belsőleg cukorra cseppentve, csodálatos eredménnyel használható mint fájdalomcsillapító, hűsítő, felfrissítő, egészségápoló szer. Egy kis üveg ára 16 korona, egy középvég ára 40 kor., egy nagy üveg ára 80 kor.

Kapható mindenütt!

Főelárusítóhely:

Diana Kereskedelmi R.-T.
Budapest, V., Nádor-utca 30. sz.

Drótkerítések

nagy választékban, jutányos árban beszerezhető

WITTMANN JÁNOS sodronyárgyárában, Budapest, V., Szilget-utca 4—6. a Nyugati pályaudvar átellenében. Kerjen árjegyzéket.

Necsak olvassuk, hanem terjesszük a magyar gazdák és kisiparosok egyetlen napilapját az **UJ BARÁZDÁT** és legszebb képes hetilapját a „VASÁRNAP”-ot.

RÉZGÁLIC legprimább 99 %-os sötétkék kristályos.
Pálinkafőzőüstök
Mosóüstök
 Vermorel-rendszerű szőlőpermetezők
Vörösrézbi
 Széknépező, Kémmáj legolcsóbb áron kaphatók
 Szontágh Pál, rézarúgyár Budapest, IX., Üllői-út 19.

Zsák és ponyva
 Telefon 35-92
 80-82
 104-10
NAGEL ADOLF
 V., Arany János-u. 10.
 Távirat: N A G E L A.

Nincsen pénzem
 állandó hirdetésekre! — Tegye el címetem; majd ha valami gazdasági, hivatalos, bizalmas ügye lesz Budapesten elintézendő, keresse elő és írjon.
 Telefon József Lányi Lajos nyug. okl. gazdasági intéző 126-55. Budapest, VII., Kazinczy-utca 14. szám.

A „HANGYA“

vidéki szövetkezeteinek tagjai jutnak még ma is a legjutányosabb árak mellett ruházati cikkekhez, miért is ajánlatos, hogy a kisgazda és földmives úgy a saját, valamint a családtagjainak ruhaszükségletét mint: kész férfi öltönyök, férfi és női felsőkabátok, nő és gyermekruhák, férfi és női kötött kabátok, swetterek, férfi, női és gyermek harisnyák, szövet és kelmeárukat a Hangya vidéki szövetkezet utján szerezze be.

Dr. MITZGER Vér- és bőrbetegségeket gyógyító intézete férfiak és nők részére Budapest, József-körút 3. sz.

Vermorel és minden permetezőket és azok alkatrészeit legjobb minőségben gyártja HIRMAN FERENC fémárúgyár, Budapest, Csányi-u. 7. Telefon: József 106-27, József 106-71.

Drótkerítéssel megvédi házatát, bomfudvarát és az elvetett magot. Kérjen árlapot **Haidekker Sándor** drótfonatgyártóstól Budapest, Üllői-út 48/27.

Csépléshez békebeli minőségű **új gabonás zsákok** ismét legolcsóbb áron kaphatók **Fleiner Jenő és társa** zsáknagykereskedőnél, Budapest, V., Perczel Mór-u. 4. Tel. 119-76.

Szakorvosi rendelő vér- és nemibetegek részére. Rendelés egész nap. Rákóczi-út 32., I. em. 1. **EZÜST SALVARSAN-OLTÁS!**

NEUSCHLOSS-LICHTIG Repülőgépgyár és Faipar R. T. Budapest.

Központi iroda: Budapest, V. ker., Balaton-utca 2. Telefon: 156-154, 79-43.
 Gyártelepek: Budapest, V. ker., Pozsonyi-út 21-23. Pestszentlőrinc, Gyömrői-út, Albertfalva.

GYÁRT: Gazdasági szekereket, szekéralkatrészeket, mezőgazdasági felszerelési cikkeket, mindennemű szerszámnyelveket, kisgazda- és konyhabutorokat, konyhaeszközöket, azonkívül parkettát, bútort, torna- és sportszereket.

Szövetkezetek figyelmébe!

Elsőrendű színbőrből készült férfi-, női-, gyermekcipők, box-, sevro- és zsíros bőrből a legjutányosabb napi árakon szerezhető be a

„Hangya“ cipőosztályánál.

Tehénbőrösizmák, boxcsizmák, munkáscipők nagy választékban.

ELSŐ KERESZTÉNY BIZTOSÍTÓ

INTÉZET R.-T.

amely kizárólag keresztény és nemzeti alapítás, elfogad olcsó díjtételekkel és kedvező feltételekkel

Tűzbiztosításokat
 Jégbiztosításokat
 Betöréses-lopás biztosításokat
 Élet- és népbiztosításokat.

Más társaságnál érvényben levő biztosításokat teljes felelőség mellett vesz át. IGAZGATÓSÁG.

Budapesten, IV., Fővám-tér 2. félemelet.

Főkirendeltségi székhelyek:
 BUDAPEST, GYŐR, DÉBRECEN.

Kirendeltségek: Szombathely, Kaposvár, Székesfehérvár, Szeged, Esztergom, Kiskunfélegyháza, Nyiregyháza, Eger, Czegléd és Kecskemét.

Olcsó cipő-kiállítás nagyban és kicsinyben.

NŐI CIPŐK

Egy pár spenglis cipő.....	350 K
„ „ tehér vászon fél fűzős.....	450 K
„ „ box vagy sevro fél fűzős.....	600 K
„ „ sárga bagaria fél fűzős.....	1000 K
„ „ lakk sevro kivágott.....	1300 K

FÉRFI CIPŐK

Egy pár fél fűzős, box vagy sevro.....	750 K
„ „ fűzős egész, box vagy sevro.....	900 K
„ „ fűzős, barna bagaria.....	1500 K
„ „ vadászbakancs, bagariabőr.....	1100 K
„ „ munkásbakancs.....	600 K

GYERMEK CIPŐK

Box, fűzős, 6-tól 10 évesig.....	300 K
Box, fűzős, 11-től 15 évesig.....	400 K

Bőr- és faszandálok nagy választékban. Vidéki rendelések utánvétellel mellett. Még nem felelt ki cserelelek.

Cipő-nagyüzem, Budapest,
 VIII., Práter-utca 43., Orlás-utca 19. szám.

GAÁL JÓZSEF

szíjgyártó- és nyergesmeister
 Budapest, VIII., Illés-utca 13.
 Műhely: I., Átlós-út 18. szám.

Elvállal minden e szakmába vágó munkálatokat a leggyorsabbtól a legfinomabb kivitelig. Raktárról azonnal szállít elsőrendű igaz és parádés, saját készítésű lőszerezőmákat. Nem tévesztendő össze a gyári, nagy reklámmal hirdett silány tucatmunkákkal.

Ekék, ekealkatrészek,

boronák,
 kapáló ekék,
 fűkaszalók,
 marokrakó és kéveköto aratógépek,
 lőgereblyék,
 kézi-járgányos-, motoros- és
 gözcséplőkészletek.
 2016 szecskavágók, répvágók,
 darálók, morzsolók
 a minden egyéb gazdasági
 gép és szerszám a

„Hangya“ mezőgazdasági géposztályánál szerezhető be legjutányosabban.

A Magyar Gazdák Biztosító Intézete a

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Igazgatóság: Budapest, Üllői-út 1.

Második kiadás most jelent meg!

A VETEMÉNYES KERT

Gyakorlati tanácsadó kisebb konyhakertek művelésére és a kertli vetemények fontosabb betegségei ellen való védekezésre.

Második bővített kiadás.

Írta: dr. BERNÁTSKY JENŐ egyet. m. tanár, gazd. kiserletügyi igazgató

68 szöveggéppel. Ára 10% felárral 66 K

Az ATHENAEUM kiadása. — Kapható minden könyvkereskedésben és árusítónál.